

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2024

Anslag 2:4 Krisberedskap Uppföljning 2024

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för inriktning

Kontaktperson: Felix Schellerer

Sammanfattning och samlad bedömning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) finansierar verksamhet hos myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare med anslag 2:4 Krisberedskap, anslagspost 5 Krisberedskap och totalförsvaret. Syftet med finansieringen är att stärka samhällets samlade beredskap, vilket omfattar civilt försvar och krisberedskap. Denna rapport omfattar exempel på åtgärder som vidtagits under 2024 och en samlad bedömning av åtgärdernas resultat. Under 2024 fördelades sammanlagt 1 819 009 tkr till dessa aktörer.

MSB:s samlade bedömning av arbetet som genomförts under 2024 med finansiering av anslaget är att förmågan inom civilt försvar och krisberedskap stärkts på flera områden.

Verksamheten har i stor utsträckning kunnat genomföras som planerat under 2024 och aktörerna rapporterar en mål- och resultatuppfyllelse som i vissa fall är noterbart högre än föregående år.

Många utvecklingsprojekt har inneburit en stärkt förmåga genom kompetensspridning mellan myndigheter, utbildning och övning. Exempel på detta är två projekt genomförda av myndigheter med laboratriveksamhet, där nämnda åtgärder stärkt redundans och förmåga att verka vid höjd beredskap och krig. Ett av projektens resultat kom omgående till användning vid diagnostik av en potentiell kontaminering vid ett inbrott i ett vattenverk under hösten 2024.

Projekten har också innefattat investeringar och andra åtgärder för ökad robusthet. Under 2024 har Post- och telestyrelsen avslutat två projekt som har medfört stärkt robusthet och uthållighet i sektorn elektroniska kommunikationer och post, bland annat genom inköp av kommunikationsvagnar för kommunala trygghetspunkter. Projekten har stärkt förmågan på kort sikt, något som är särskilt prioriterat med anledning av omvärldsläget. MSB bedömer att allt fler av utvecklingsprojekten som finansieras med anslaget medför denna typ av direkta förmågehöjningar.

Andra projekt ger effekt längre fram genom framtagande av stödmaterial, kartläggningar och liknande. Inom beredskapssektorn ordning och säkerhet har två projekt inneburit stärkt kunskap om olika aktörers roller och ansvar för planeringen inför och under höjd beredskap. Den förbättrade samverkan tas vidare i ordinarie verksamhet och stärker på sikt förmågan att upprätthålla lag och ordning även vid höjd beredskap och krig.

Länsstyrelsernas sammanhållna projekt för att utveckla förmågan i länen genom stöd och samordning av kommuner, regioner och andra aktörer, har också gett synbara effekter. Samtliga länsstyrelser har sett nytta av de förmågor som byggts upp inom ramen för projektet under året och ungefär hälften av länsstyrelserna rapporterar att förmågorna använts vid hanteringen av skarpa händelser. Fokus för länsstyrelsernas arbete på området har fortsatt viktats mot civilt försvar och flera

länsstyrelser rapporterar att det genomförs en alltmer konkret samverkan och planering tillsammans med Försvarsmakten. Flertalet länsstyrelser har även under året kommit igång med planering för värdlandsstöd tillsammans med sina kommuner, Försvarsmakten och andra aktörer.

MSB bedömer att regionernas förmåga inom civilt försvar och krisberedskap har stärkts inom året. Ersättningen har bidragit till att utbilda och öva brett inom regionen vilket stärker regionernas förmåga att hantera extraordinära händelser. MSB:s bedömning är att även kommunernas arbete under året stärkt förmågan att hantera händelser och även bidragit till minskad sårbarhet. Exempelvis kontinuitetsarbetet och arbetet med krigsorganisation i kommunerna har gjort framsteg under året. Gemensamt för kommunerna och regionerna är att det säkerhetspolitiska läget innebär att frågor inom civilt försvar hamnar högt upp på agendan på ett annat sätt än tidigare.

Arbetet med att ge stöd till aktörers ledningsplatser genom teknisk rådgivning och finansiering utvecklas systematiskt. Förmågan att leda och samverka har genom MSB:s stöd stärkts hos ett flertal aktörer.

De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) har fått uppdrag för att rekrytera och utbilda medlemmar för att säkerställa de offentliga aktörernas behov av personalförstärkning, från kris till krig. Medlemmar ur de frivilliga försvarsorganisationerna har deltagit vid såväl skarpa händelser som övningar och gjort viktiga insatser för försvarsviljan bland allmänheten.

Forskningsprojekten som finansieras av anslaget bidrar med värdefulla kunskaper i arbetet med att stärka det civila försvaret och krisberedskapen. Under 2024 har forskningsprojekt bidragit med relevant kunskap för det civila försvaret och krisberedskapen inom områden som exempelvis det internationella säkerhetsläget, försörjningssystem samt infrastruktur och industriella styrsystem.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING OCH SAMLAD BEDÖMNING.....	2
1 INLEDNING	6
1.1 Uppdrag och avgränsningar.....	6
1.2 Genomförande	6
2 FÖRDELNING AV ANSLAGET	8
3 MEDEL TILL MYNDIGHETER	11
3.1 Inriktningar för projektmedel.....	11
3.2 Genomförd verksamhet.....	12
3.3 Goda exempel.....	13
3.3.1 Hälso- och sjukvård samt omsorg	13
3.3.2 Livsmedel inklusive dricksvatten.....	13
3.3.3 Elektronisk kommunikation och post	13
3.3.4 Ordning och säkerhet	14
3.3.5 Generell förmåga	14
4 MEDEL TILL LÄNSSTYRELSE.....	15
4.1 Genomförd verksamhet.....	15
4.2 Effekter av 2:4-medlen under 2024.....	17
5 MEDEL TILL KOMMUNERNA.....	18
5.1 Genomförd verksamhet.....	18
5.1.1 Händelser som påverkat kommunernas arbete	19
5.2 Utveckling	19
6 MEDEL TILL REGIONER.....	20
6.1 Genomförd verksamhet.....	20
6.1.1 Regionernas arbete med krisberedskap	20
6.1.2 Regionernas arbete med civilt försvar	21
7 MEDEL TILL LEDNINGSPLATSER.....	22
7.1 Ledningsplatser för centrala myndigheter	23
7.2 Ledningsplatser för länsstyrelser	23
7.3 Ledningsplatser för kommuner.....	23
7.4 Ledningsplatser för regioner	24
8 MEDEL TILL FRIVILLIGA FÖRSVARSGRUPPER.....	25
8.1 Uppdragsersättning	25
8.2 Insatser vid samhällsstörningar och övning	26
9 MEDEL TILL FORSKNING	28
9.1 Genomförd verksamhet.....	29
9.1.1 Utlysningar, nya och avslutade forskningssatsningar	29
9.1.2 Genomförda kommunikationssatsningar	29

9.1.3 Plan för forskningsinsatser 2025	30
BILAGA 1 TABELLER	31

1 Inledning

1.1 Uppdrag och avgränsningar

Enligt uppdrag i myndighetens regleringsbrev för 2025 ska MSB redovisa en samlad bedömning av resultatet av de åtgärder som berörda myndigheter, kommuner, regioner, frivilliga försvarsorganisationer och forskningsutförare har vidtagit under 2024 med finansiering från anslaget 2:4 Krisberedskap, anslagspost 5 Krisberedskap och totalförsvar. Redovisningen ska även innehålla goda exempel på verksamhet som har finansierats från anslaget.

De bedömningar MSB lämnar i den här rapporten avser den utveckling och de åtgärder som vidtagits med stöd av medel från anslag 2:4 Krisberedskap under 2024. Bedömningarna ska inte uppfattas som en bedömning av samhällets krisberedskapsförmåga eller bedömning av risker och sårbarheter i det svenska samhället. Uppföljningen avser endast bidrag från anslag 2:4 anslagspost 5, Krisberedskap och totalförsvar. Anslagspost 1, Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet, berörs inte i den här rapporten.

1.2 Genomförande

Underlag för bedömningar kommer till stor del från de enkätsvar som aktörerna har lämnat som en del i den årliga uppföljningen av beviljade medel. MSB har gjort en översiktlig, kvalitativ analys av underlagen. De utvecklingsprojekt som myndigheter avslutat under 2024 har följts upp genom frågor om mål- och resultatuppfyllnad, prestationer, effekter, målgrupper, samverkan samt om åtgärderna har kommit till nytta vid en inträffad händelse eller övning.

En motsvarande uppföljning har gjorts av samtliga länsstyrelser för den ersättning som gått till deras stöd lokalt och regionalt, samt av frivilliga försvarsorganisationer för deras uppdragsersättning. Uppföljningsenkäterna har också innehållit frågor om hur oförutsedda händelser har påverkat den verksamhet som finansierats av anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar under året.

Svarsfrekvensen är liksom tidigare år hög. Samtliga länsstyrelser har besvarat enkäten avseende deras sammanhållna projekt för stöd och samordning lokalt och regionalt. Enkäterna för myndigheters utvecklingsprojekt är besvarade till 96 procent, och för de frivilliga försvarsorganisationernas uppdrag har samtliga svarat.

Redovisningen av kommunerna bygger i årets rapport också på svar som lämnats av länsstyrelserna med en svarsfrekvens på 100 procent. Länsstyrelserna har svarat utifrån den bild de har från uppföljningen av kommunernas arbete enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

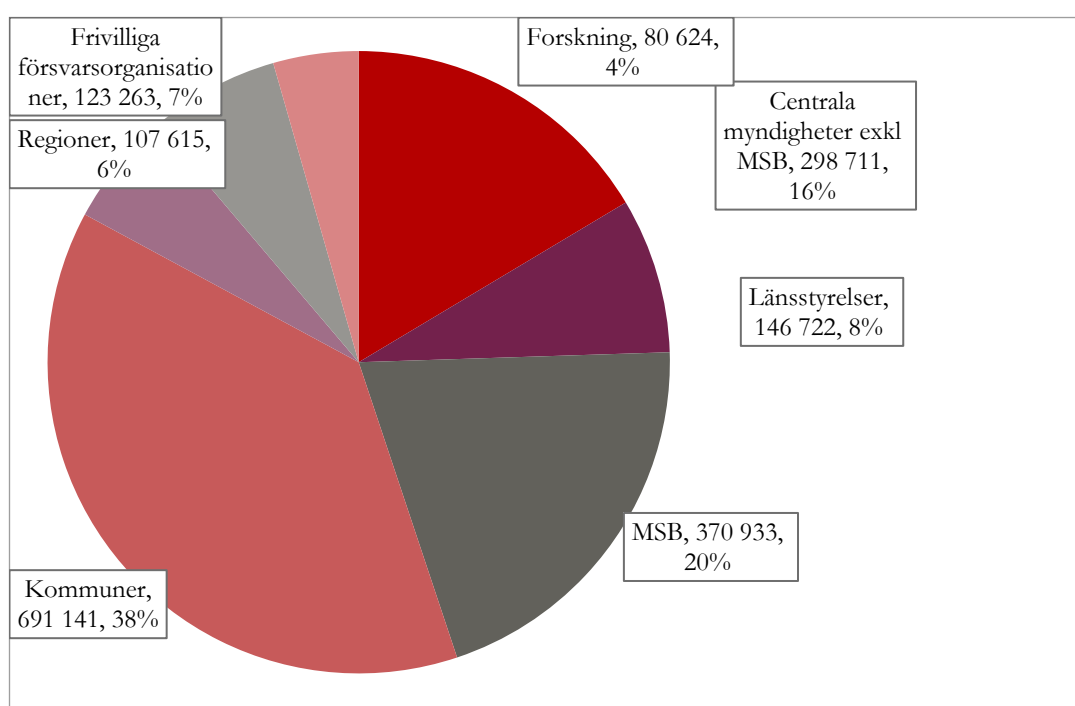
Regionerna har i uppdrag att årligen den 15 februari rapportera till MSB, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen hur ersättningen för arbetet med civilt försvar och krisberedskap har använts. Kapitlet om regionerna bygger på samtliga regioners återrapportering från februari 2025.

Bedömningen av den forskningsbaserade kunskapens effekter görs utifrån uppföljning av varje forskningssatsning samt större oberoende utvärderingar som genomförts för vissa längre projekt och forskningsmiljöer.

2 Fördelning av anslaget

Anslaget fördelas till flera aktörer för att öka samhällets förmågor att hantera kriser och ytterst krig och att stärka beredskapen.

Anslag 2:4 anslagspost 5, Krisberedskap och totalförsvar har under år 2024 finansierat verksamhet om 1 819 009 tkr. Här beskrivs övergripande hur fördelningen av medel ser ut och vad olika aktörer får medel för. I tabell 1 i bilaga 1 visas fördelningen mer specifikt.

Figur 1 Fördelning av anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar 2024 per aktörsgroup (belopp anges i tkr)

Myndigheter¹ kan varje år ansöka om medel till utvecklingsprojekt. Projekten ska syfta till att stärka samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och dess konsekvenser samt åtgärder som syftar till att stärka förmågan avseende civilt försvar. MSB söker medel för utvecklingsprojekt för aktörsgemensamma åtgärder enligt samma principer.

MSB tar fram en inriktning för områden och projekt som kommer att prioriteras. Inriktningen tas fram för två år i taget och kompletteras vid behov inför det andra

¹ Här avses de myndigheter som anges i bilaga 1 i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och myndigheter som har pekats ut efter särskilt beslut av regeringen eller MSB

året. I kapitel 3 ges exempel på utvecklingsprojekt som har genomförts under 2024.

Länsstyrelser kan söka medel för arbete med att stödja och samordna lokala och regionala aktörer i länen i det så kallade sammanhållna projektet och beviljas då medel för en period om fyra år. Ersättningen som beviljas ska motfinansieras av länsstyrelsen med minst 50 procent².

Länsstyrelserna har också möjlighet att årligen ansöka om medel för vissa större investeringar eller visst stöd för omfattande planeringsinsatser i samband med större nationella övningar. I kapitel 4 redogörs för den verksamhet som länsstyrelserna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Kommuner får en årlig ersättning från anslaget för att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar, i enlighet med uppgifter i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Ersättningsnivåerna regleras i överenskommelser³ mellan MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

I kapitel 5 beskrivs den verksamhet som kommunerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Regioner får precis som kommunerna ersättning i enlighet med LEH och ersättningens nivå regleras i en överenskommelse⁴ mellan MSB och SKR. Ersättningen ska bidra till att minska sårbarheten i regionernas verksamhet, stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och öka förmågan till civilt försvar.

I kapitel 6 redovisas för verksamhet som regionerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Beredskapsmyndigheter, kommuner och regioner kan också ansöka om ekonomiskt stöd för vissa **ledningsplatsåtgärder** hos MSB. Det beskrivs närmare i kapitel 7.

Frivilliga försvarsorganisationer⁵ har möjlighet att ansöka om ersättning för uppdrag som syftar till att höja krisberedskapen i samhället och främja totalförsvaret. För att beviljas medel från anslaget ska uppdragen uppfylla de ändamål som regeringen fastställt för anslaget och vara förenliga med förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. MSB lämnar i huvudsak uppdrag inom utbildning, rekrytering och försvarsupplysning men också till uppdrag för att stärka förmågan inom civilt försvar.

² Motfinansiering innebär att länsstyrelsen måste lägga egna medel på åtgärder för civilt försvar och krisberedskap som motsvarar det belopp som beviljas från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret

³ Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026 (MSB2023-17351)

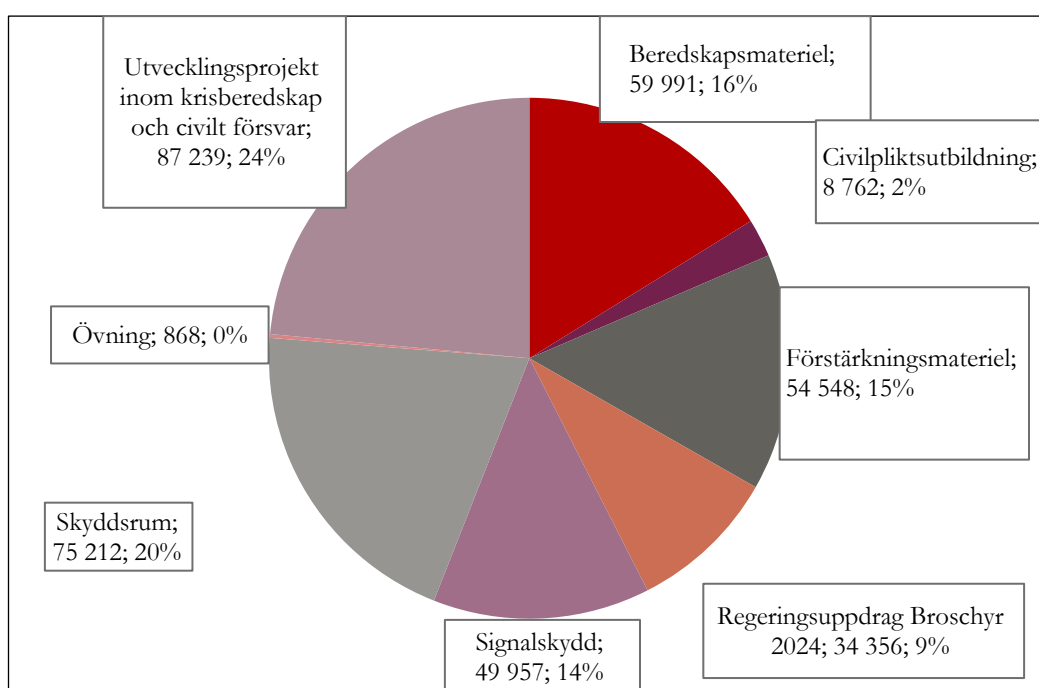
⁴ Överenskommelse om regionernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026, (MSB2023-17352)

⁵ Se vilka organisationer som omfattas i bilagan till förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet

I kapitel 8 redogörs för den verksamhet som organisationerna har bedrivit för årets anslagsmedel.

Forskning finansieras också av anslaget. MSB förmedlar medel via tematiska utlysningar där externa aktörer som universitet, högskolor eller forskningsinstitut kan ansöka om finansiering. Forskningen ska vara behovsinriktad och möjlig att tillämpa i samhället. I kapitel 9 redogörs för den forskningsverksamhet som har bedrivits för årets anslagsmedel.

Övriga medel som hanteras eller fördelas av MSB är bland annat kostnader att arrangera större nationella samverkansövningar, beredskapsmateriel, signalskydd samt arbete med skyddsrum och nationella förstärkningsresurser.

Figur 2. MSB:s andel av anslaget under 2024 fördelat på verksamhet (belopp anges i tkr)

3 Medel till myndigheter

Beredskapsmyndigheter kan ansöka om medel från anslaget för utvecklingsprojekt med syfte att öka samhällets beredskap för kriser och civilt försvar. MSB ansöker om medel enligt samma principer för utvecklingsprojekt tillsammans med andra aktörer.

Bedömning

MSB:s bedömning är att myndigheternas utvecklingsprojekt har bidragit till att öka och utveckla förmågan att förebygga och hantera allvarliga kriser samt att skapa och stärka civil försvarsförmåga. Projekten täcker ett brett spektrum av frågor som bidragit till att höja förmåga generellt.

Vissa projekt har innefattat praktiskt stöd som vägledningar och utbildningar till andra aktörer att använda i sitt arbete med att stärka samhällsviktig verksamhet och öka förmågan till civilt försvar. Andra projekt omfattar investeringar som ger en ökad beredskap, redundans och förmåga vid projektslut.

Myndigheterna rapporterar en mål- och resultatuppfyllelse för utvecklingsprojekten som är märkbart högre än föregående år.

Några av projekten har redan medfört positiva effekter för myndigheternas hantering av oförutsedda händelser. En mycket stor majoritet av alla projekt har medfört ny eller förstärkt samverkan och samordning mellan aktörer, vilket är en central del i den svenska civila beredskapen.

År 2024 har anslaget finansierat 106 utvecklingsprojekt för 296 318 tkr (inklusive MSB:s utvecklingsprojekt), se tabell 2a i bilaga 1 för anslagets fördelning per aktör och tabell 3 i bilaga 1 för samtliga projekt som avslutades 2024.

3.1 Inriktningar för projektmedel

MSB tar fram en inriktning för projekt som kan finansieras av anslaget. För nya projekt som startade år 2024 gäller inriktningen för 2024–2025⁶, som togs fram under 2023. För att identifiera aktuella behovsområden och utgångspunkter för prioritering av projektansökningar använder MSB olika analyser och systemunderlag, som i sin tur bygger på underlag från aktörerna själva. I inriktningen för 2024–2025 fanns ett antal nyheter vad gäller prioriteringsgrunder för bedömning av projektansökningar. MSB betonar ännu tydligare än tidigare att utvecklingsprojekt som stärker förmåga vid höjd beredskap är prioriterade på ett övergripande plan. Därtill prioriteras även åtgärder som kan få effekt på förmåga i närtid, systembyggande och generaliserbara åtgärder, åtgärder som involverar företag i beredskapsplaneringen, åtgärder som utvecklar förmåga till prioritering av resurser, varor eller tjänster och åtgärder för att säkerställa kritiska beroenden

⁶ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024–2025, Publ nr: MSB 2023–07735

mellan samhällsviktiga funktioner. MSB såg också till att tydligare knyta utvecklingsprojekten som finansieras med anslaget till aktörernas förmågeplanering, genom krav på att projektförslagen är förankrade i myndigheternas beredskapssektorer och finns med i det underlaget som sektorerna skickar in till den nationella förmågeplaneringsprocessen.

Många av projekten som avslutades under 2024 startade dock ett antal år tidigare, och omfattades därmed av tidigare inriktningar med prioriteringsgrunder som skiljer sig från den nuvarande. De flesta av dessa projekt omfattades av inriktningen för 2022–2023⁷, som togs fram under 2021.

3.2 Genomförd verksamhet

Under 2024 avslutades 46 projekt, se bilaga 1 tabell 3. Redovisningen i det här kapitlet bygger främst på information från de projekten.

Av de avslutade projekten avser 87 procent både civilt försvar och krisberedskap, vilket ligger i linje med formulering i rapporten *Handlingskraft*⁸ om att samordning av åtgärder som vidtas inom civilt försvar och krisberedskap kan bidra till att effekterna blir ömsesidigt förstärkande.

Myndigheterna har angett att 84 procent av projekten som avslutades 2024 i hög eller mycket hög grad uppnått målen som ställdes upp vid ansökan, vilket är 10 procentenheter högre än föregående år. I 11 procent av projekten har målen uppnåtts i någon grad. I 98 procent av projekten anger myndigheten att resultatet från projektet kommer att införlivas i den ordinarie verksamheten, vilket är 15 procentenheter högre än föregående år.

En viktig del i utvecklingsprojekten är att de utförs av fler aktörer tillsammans. I tabell A nedan visas projektens resultat avseende samverkan. Strax över tre fjärdedelar av projekten anges ha lett till etablering av nya kontakter mellan aktörer och betydligt fler har stärkt befintliga kontakter samt inneburit utbyte av kunskap. Det är därmed en rimlig slutsats att samverkan och samordning stärkts, vilka är två viktiga medel för att uppnå hög effektivitet vid gemensam hantering av en händelse.

Vad har samverkan mellan partners i projektet resulterat i?	Fördelning (%) 2024	Fördelning (%) 2023
Stärkta kontakter mellan samverkande aktörer	89%	86%
Etablering av nya kontakter med samverkande aktörer	78%	68%
Kunskapsspridning och informationsutbyte mellan samverkande aktörer	89%	86%
Gemensamma prioriteringar för att förebygga och hantera kriser	42%	30%
Gemensamma åtgärder för att förebygga och hantera kriser	64%	39%
Annat	24%	22%

Tabell A. Andel projekt som nått respektive resultat

⁷ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2022–2023, Publ nr: MSB1788 – juni 2022

⁸ Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021–2025, 2021-08-27 FM2021-I 7683:2, MSB2020-I6261-3

3.3 Goda exempel

Nedan följer exempel på projekt som avslutats under 2024. Exempelen är valda för att visa på olika former av projekt och bredden på den förmåga som utvecklas genom dem. Projekten som beskrivs ingår i områdena hälso- och sjukvård samt omsorg, livsmedel inklusive dricksvatten, ordning och säkerhet, elektronisk kommunikation och post samt generell förmåga. Flertalet projekt berör mer än ett område.

3.3.1 Hälso- och sjukvård samt omsorg

Genom projektet *Nationell laboratorieförmåga för totalförsvaret vid kris och höjd beredskap* har Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) tillsammans med ett antal andra myndigheter inom olika beredskapssektorer, Försvarsmakten och frivilliga försvarsorganisationer stärkt totalförsvarets laboratorieförmåga. Exempelvis har kurser inom olika provtagningsmetoder hållits och övningar i signalskydd och operativt laboratoriearbete genomförts. Sammantaget har projektet breddat och stärkt viktiga kompetenser på området hos såväl civil som militär personal.

3.3.2 Livsmedel inklusive dricksvatten

Genom projektet *Expanderad nationell laboratorieförmåga för analys av dricksvattenprov med okänt innehåll vid kris och höjd beredskap* har Livsmedelsverket, Statens veterinärmedicinska anstalt och Totalförsvarets forskningsinstitut skapat en bredare och mer robust förmåga till dricksvattenanalyser. Förmågan har tidigare varit fragmenterat spridd över myndigheterna, men genom nya analysmetoder och kompetensöverföring klarar nu samtliga tre myndigheter att självständigt och förutsättningslöst analysera vattenprover med bakterier, virus och organisk-kemiska ämnen. Projektets resultat, och deltagare från projektet, användes till diagnostik vid inbrott vid ett vattenverk och potentiell kontaminering under hösten 2024. Projektets resultat tas nu också vidare i ett nytt projekt, som fått finansiering av anslaget med start 2025, för att ytterligare stärka förmågan till dricksvattenanalyser vid höjd beredskap och krig.

3.3.3 Elektronisk kommunikation och post

Post- och telestyrelsen avslutade under 2024 projektet *Kommunikationsvagnar kommunala trygghetspunkter*. Projektet har köpt in 39 kommunikationsvagnar som kan användas vid fredstida kriser, exempelvis skogsbränder, översvämningar och elavbrott, och vid höjd beredskap. Förmågan som kommunikationsvagnarna utgör innebär en robust och kraftförsörjd uppkoppling till internet. Förmågan har demonstrerats för tänkta användare inom kommuner och länsstyrelser, och har även prövats vid övningen Telö24. Leverans av vagnar sker till användare under 2025 för utrustning av deras trygghetspunkter, och stärker förmågan på dessa platser till robust och säker kommunikation.

Post- och telestyrelsen har också under 2024 avslutat projektet *Ökad förmåga till transporter av förstärkningsmateriel samt försörjning av drivmedel till reservkraftanläggningar*.

Projektet har skapat möjlighet att bygga en robust förmåga att lagra och distribuera drivmedel samt tillhörande materiel och utrustning nödvändig för att återställa förmåga efter svåra påfrestningar på samhällsviktig infrastruktur inom sektorn elektronisk kommunikation. Den stärkta förmågan kan användas både vid fredstida händelser och vid höjd beredskap. Materiel har fördelats i landet, övningar har hållits och personal har utbildats. Förmågan förvaltas av Teracom som nu har den organisatoriska och operativa förmågan att bistå sektorn med transporter av drivmedel och annan materiel.

3.3.4 Ordning och säkerhet

Inom projektet *Samverkan för rättskedjan*, som leddes av Åklagarmyndigheten, har kunskapen om rättskedjans olika aktörers planering inför höjd beredskap stärkts genom övning. Projektet har även bidragit till att utveckla gemensamma principer och strategier för hur kontinuiteten ska säkras i rättskedjan samt konkreta förslag på lösningar inom ramen för prioriterade utvecklingsområden. Projektet är en del i att stärka förmågan hos rättskedjans aktörers att upprätthålla lag och ordning vid fredstida kriser och höjd beredskap.

Polismyndigheten har genom projektet *Utvecklad samverkan med bevakningsbranschen inom totalförsvarsverksamheten* stärkt kunskapen om bevakningsbranschens roll vid höjd beredskap och krig. Projektet har genomfört disponibilitetskontroller av branschens personal, tagit fram utbildningsmaterial som implementerats i utbildning av vakter för att stärka kunskapen om deras uppdrag vid höjd beredskap och krig och genomfört samverkansövningar med bevakningsbolag och branschorganisationer.

3.3.5 Generell förmåga

MSB har med finansiering från anslaget bedrivit projektet *Vidareutveckling av Gemensamma Grunder*, där det aktörsgemensamma ramverket för ledning och samverkan har utvecklats ytterligare. Gemensamma grunder är ett konkret ramverk för hur olika aktörer ska hantera en samhällsstörning under såväl fredstida kriser som vid höjd beredskap, och ska bidra till en effektivare samverkan genom gemensam inriktning och samordning.

MSB har genom projektet *Utbildning av ungdomar i krisberedskap och civilt försvar* bedrivit en utbildningsinsats med olika typer av material i olika kommunikationskanaler mot landets 16-åringar. Projektet har kunnat uppmäta en ökad kännedom om totalförsvarsplikten, begrepp som civilt försvar och en ökad medvetenhet om vikten av förberedelser inför kriser och krig bland landets 16-åringar. Denna effekt väntas förstärkas när totalförsvarskunskap tas med i läroplanen för samhällskunskap i gymnasiet till hösten 2025. Stödmaterial för undervisning på området är framtaget av MSB.

4 Medel till länsstyrelser

Länsstyrelserna kan ansöka om medel från anslaget för att stödja och samordna kommuner, regioner och andra aktörer i länen med att utveckla civilt försvar och krisberedskap.

Bedömning

MSB:s bedömning är att länsstyrelsernas sammanhållna projekt under året fortsatt bidragit till att kommuner och regioner, kunnat utveckla sin beredskap samt fortsatt stärka samordningen i länen för att gemensamt hantera större händelser.

Länsstyrelserna fokuserar i allt högre grad på civilt försvar och samverkan med Försvarsmakten går mot mer konkret planering än tidigare. Länsstyrelserna breddar samtidigt samverkan med fler aktörer. Svenska kyrkan, Frivilliga försvarsorganisationerna och andra civilsamhällesorganisationer tas med i olika aktiviteter. El- och vattendistributörer har tagits i med övningar.

Samtliga länsstyrelser redovisar ett flertal genomförda kurser, temadagar, övningar och liknande. Många lyfter fram övningar med kommunledningarna för höjd beredskap.

Enligt de redovisningar MSB har fått in uppskattar länsstyrelserna överlag att samordningen och beredskapen har förbättrats genom projektet. De ser framför allt att alla aktiviteter som låter aktörerna mötas och interagera med varandra har skapat en ökad tilltro mellan aktörerna och utvecklad samverkansförmåga.

Länsstyrelserna har beviljats 97 576 tkr år 2024 i projektbidrag, se tabell 4 i bilaga 1. Av dessa har 92 207 tkr förmedlats för det så kallade *sammanhållna projektet 2024–26*, som innefattar stöd och samordning för att utveckla krisberedskapen och civilt försvar i länen. För att beviljas projektmedel till detta projekt motfinansierar länsstyrelserna motsvarande belopp från sitt förvaltningsanslag för åtgärder inom civilt försvar och krisberedskap⁹. Utöver det sammanhållna projektet har också några utvecklingsprojektet med investeringar beviljats

Anslaget har även finansierat drift och utveckling av länsstyrelsernas ordinarie och skyddade ledningsplatser, vilket beskrivs i avsnitt 7.2.

4.1 Genomförd verksamhet

Pågående projektperiod sträcker sig över åren 2024–2026 och förhåller sig till mandatperiodens utgång och de överenskommelser som MSB slutit med Sveriges

⁹ Motfinansieringen innebär att länsstyrelsen lägger egna medel på åtgärder inom ramen för civilt försvar och krisberedskap som motsvarar det belopp som används från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar.

kommuner och regioner (SKR) om finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap till kommuner respektive regioner. Det förberedande arbetet har under året i stort kunnat bedrivas som planerat utan avbrott på grund av händelser som krävt operativ hantering.

Inom projektet genomför länsstyrelserna återkommande utbildningar som regional samverkanskurs, uppstarts- och samverkansövningar, temadagar för samhällsviktiga verksamheter samt håller i nätverk och arbetsgrupper för olika frågor. Intresset för civilt försvar och krisberedskap i kommunernas olika förvaltningar fortsätter öka och därmed också efterfrågan på utbildning och inriktning på åtgärder. Länsstyrelsen i Stockholm, som har många kommuner, har tagit fram en utbildning som både ger generell kunskap och tar upp samordningen i länet och som genomförs återkommande.

Länsstyrelsernas redovisningar visar på ökad övningsverksamhet under året jämfört med tidigare år. Flera länsstyrelser har genomfört ledningsövningar med länets kommunchefer, regiondirektör och länsstyrelsens högsta ledning för att utveckla ledarskap, inriktningsbeslut och beslutsfattande vid eskalerande kris till höjd beredskap.

En större övning med scenariot översvämning i Motala ström har genomförts av Länsstyrelsen Östergötland tillsammans med privata och offentliga aktörer. Övningen gav lärdomar i bland annat samlad lägesbild, rutiner för ledning och samverkan samt förebyggande och förberedande åtgärder avseende översvämningsrisker såväl under fredstida förhållanden som under höjd beredskap och krig.

Övningen Pilen 2023–2024 arrangerades av länsstyrelserna i Södra civilområdet i december 2023 för beslutsfattare på hög strategisk nivå. Övning hade en lärande del, en beslutsspelsövning och en utvärderingsdel. Under 2024 avslutades projektet med en slutkonferens där behov av planering för fortsatt lärande diskuterades.

Ungefär hälften av länsstyrelserna har tillsammans med sina kommuner, Försvarsmakten, Trafikverket, m.fl. kommit i gång med planering för värdlandsstöd genom att identifiera och förbereda områden och uppgifter.

Planering för storskalig utrymning är annan angelägen uppgift som flera länsstyrelser arbetar med. Länsstyrelsen i Blekinge har tillsammans med sina kommuner, angränsande län och centrala myndigheter tagit fram planer och förberett en övning för att testa planeringen inför fortsatta åtgärder. Länsstyrelsen Gotland har också fokus på storskalig utrymning i samverkan med aktörer i länet och Östra civilområdeskansliet.

Länsstyrelserna har möjlighet att söka projektmedel för utvecklingsprojekt som omfattar större investeringar. Ett sådant projekt var Brand-GIS som utvecklade modell och teknik för bättre kunna skapa gemensam geografisk lägesbild vid skogsbränder. Alla län och kommuner haft möjligheten att lära sig en gemensam metod att snabbt komma igång med kartframställan och geografisk lägesbild under stabsförhållande. Totalt har 350 GIS-specialister genomgått utbildningen och fått

en god grund för att snabbt arbeta tillsammans med andra kommuner och deras räddningstjänst vid en händelse. Projektet drevs av Länsstyrelsen Jönköping i samverkan med MSB.

4.2 Effekter av 2:4-medlen under 2024

Samtliga länsstyrelser har sett att förmågan hos kommunerna att hantera en kris har stärkts av projektet. Nätverk, arbetsgrupper och övningar har medförd ökad tillit mellan aktörerna och förmåga att kunna agera snabbt i sin organisation. Projektet bidrar till att förmågan underhålls och förstärks efterhand.

År 2024 var relativt förskonad från större olyckor som prövade länsstyrelsernas förmåga att hantera en kris. Tio länsstyrelser har dock angett att uppnådd förmåga genom projektet kommit till nytta vid inträffade händelser. Till exempel har Länsstyrelsen i Östergötland lyft att väderrelaterade händelser, främst skyfallsliknande regn, skogsbrandsrisk samt snö och hård vind, har hanterats under året med sammanlagt 11 möten med *Inriktnings- och samordningsfunktionen*. Planer, rutiner, utbildning och övning som genomförts inom ramen för det sammanhållna projektet prövades skarpt med gott resultat.

I Jönköpings län medförde ett snöoväder 2 april 2024 kilometerlånga bilköer på E4:an. Inblandade aktörer var räddningstjänsten, krisledningen inom Jönköpings kommun, Polisen, Trafikverket, Region Jönköping län, Frivilliga automobilkåren (FAK) genom länets regionala resursgrupp och Länsstyrelsen. En sedan tidigare etablerad samverkan underlättade snabbt inrättande av stab med deltagande aktörer, tidig gemensam lägesbild, mål för insatsen och samlad kommunikation.

Länsstyrelsen i Norrbotten menar att aktiviteter som genomförts i det sammanhållna projektet medfört en övergripande ökad förmåga till samverkan och ledning för länets aktörer genom att aktörerna tar ett större ansvar för att agera proaktivt inför en befarad händelse och att fler aktörer tar ansvar för att informera varandra om inträffade händelser och lärdomar från dessa.

Länsstyrelsen i Kalmar har i samband med explosioner av gasbussar våren 2024 noterat att länets nätverksarbete har resulterat i perspektivförståelse, förmåga till ledning och samordning, beslutsfattande, samordnad kommunikation samt tillit och förtroende hos länets aktörer. Alla dessa aspekter var viktiga för hanteringen av en komplex och sällan inträffande samhällsstörning av denna typ.

Andra länsstyrelser anger att det har gått snabbt och smidigt att starta upp samverkan vid vädervarningar, även om det sen visat sig att det inte blev omfattande oväder.

5 Medel till kommunerna

Kommunerna tilldelas årligen ersättning för att stärka sin förmåga att hantera extraordinära händelser och upprätthålla en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Bedömning

MSB:s bedömning är att kommunernas arbete under året stärkt förmågan att hantera händelser och även bidragit till minskad sårbarhet. Det säkerhetspolitiska läget har skyndat på utvecklingen av civilt försvar och krisberedskap och har bidragit till att arbetet intensifierats. Frågorna har kommit högre upp på agendan hos kommuner, på såväl tjänstemannanivå som politisk nivå. Beredskapsarbetet bedrivs många gånger centralt såväl som ute på kommunens olika förvaltningar, vilket bidrar till beredskapsutveckling.

Under år 2024 har 691 141 tkr lämnats som bidrag till kommunerna, se tabell 5 i bilaga 1. Bidragen utgörs till största del (621 998 tkr) av ersättning för uppgifter i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Högst 260 mnkr användas för att stärka arbetet med civilt försvar. Ersättningen för civilt försvar har fått en permanent ökning i budgetpropositionen 2023 och ytterligare ökning har gjorts för 2024.

Ersättningsnivåerna för uppgifterna regleras i överenskommelser mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och MSB¹⁰. Överenskommelserna innehåller också information om hur ersättningen får användas och vilket stöd MSB och länsstyrelser bör ge. Under året fick kommunerna även medel för ledningsplats-åtgärder, mer om detta kan läsas i kapitel 7.

Sammanställningen för kommunernas verksamhet med anslaget under 2024 baseras på länsstyrelsernas besvarade enkät i mars 2025, med svarsfrekvens på 100 procent. Länsstyrelserna har i sin tur använt kommunernas årliga uppföljning och rapportering som underlag, tillsammans med egen erfarenhet och bedömning av kommunernas arbete med civilt försvar och krisberedskap.

5.1 Genomförd verksamhet

Med hjälp av finansiering från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar har kommunerna vidtagit en rad olika åtgärder under året för att stärka sin förmåga att hantera kriser och ytterst krig. Exempelvis har kommunerna fortsatt att stärka sin ledningsförmåga, genom att både utbilda och öva sin krisledning, på såväl tjänstemannanivå som politisk ledning med krisledningsnämnd. Personal och politiker i kommunerna har även utbildats om roller och uppdrag i totalförsvaret.

¹⁰ Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar och krisberedskap 2024–2026 (MSB2023-17351))

Flera kommuner uppger att stort fokus lagts på samverkan med exempelvis Försvarsmakten och frivilliga organisationer. Bland annat nämns att övningar genomförts på lokal nivå med Försvarsmakten och Hemvärnet. Exempel på andra aktiviteter som kommunerna vidtagit med hjälp av ersättningen är arbete med kontinuitetsplanering med de olika kommunala förvaltningarna, fortsatt utveckling av krigsorganisation, nödvatten- och dricksvattenförsörjning samt ökad hemberedskap och försvarsvilja genom aktiviteter i samband med beredskapsveckan.

5.1.1 Händelser som påverkat kommunernas arbete

Under 2024 var det ingen specifik händelse som påverkade kommunernas arbete generellt, men det säkerhetspolitiska läget har skyndat på utvecklingen av civilt försvar och krisberedskap och bidragit till att arbetet har intensifierats. Det ökade fokuset på beredskapsfrågor genomsyrar kommunernas organisationer vilket bidrar till ett allt bredare deltagande vid exempelvis utbildningar.

5.2 Utveckling

Många kommuner har under året drivit beredskapsarbetet framåt på olika fronter. Kontinuitetsplanering lyfts återkommande som en del där stor utveckling skett under året. Arbetet har intensifierats och integrerats inom de olika kommunala förvaltningarna utifrån perspektivet höjd beredskap.

Kommunerna fortsätter att utveckla och öka takten i arbetet med krigsorganisation och dess bemanning. Flera kommuner arbetar aktivt med utveckling av trygghetspunkter och involverar civilsamhället i detta arbete. Det råder ett ökat fokus på olika planerings- och kartläggningsarbeten inom exempelvis bränsleförsörjning, el och reservkraft samt försörjningsberedskap i stort. Allt detta sammantaget kommer att bidra till en vidareutveckling av redan befintlig förmåga.

6 Medel till regioner

Regionerna tilldelas medel för att minska sårbarheten i sin verksamhet, att stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och att öka förmågan till civilt försvar.

Bedömning

Flera regioner beskriver att ersättningen bidragit till en högre utvecklingstakt med arbete med civilt försvar och krisberedskap. Bland annat har personal anställts för att säkerställa framdrift i arbetet. Det säkerhetspolitiska läget har medfört ett utökat fokus på civilt försvar och regionerna har utfört en rad olika åtgärder för att driva förmågeutvecklingen framåt inom regionens olika verksamheter. Exempelvis så sker en hel del planering och åtgärder för stärkt säkerhetsskydd och signalskydd samt planering för höjd beredskap.

Under 2024 har 107 615 tkr tilldelats regionerna från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar, se tabell 6 i bilaga 1 för fördelning av anslaget till regioner. Av dessa avser 104 400 tkr ersättning för uppgifter i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Högst 55 mnkr får användas för att stärka arbetet med civilt försvar. Ersättningen för civilt försvar har fått en permanent ökning sedan vårändringsbudgeten 2022 och en ytterligare ökning har gjorts för 2024. Ersättningsnivåerna regleras i en överenskommelse mellan MSB och Sveriges kommuner och regioner (SKR) om regionernas arbete med civilt försvar och krisberedskap.

6.1 Genomförd verksamhet

Regionerna tilldelas medel för att minska sårbarheten i sin verksamhet, stärka förmågan att hantera krissituationer i fred och öka förmågan till civilt försvar. De uppgifter som regionerna ska arbeta med inom civilt försvar och krisberedskap regleras bland annat i lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) samt överenskommelse om regionernas arbete med civilt försvar och krisberedskap 2024–2026 (MSB Dnr 2023–17352).

Regionerna har i uppdrag att årligen, den 15 februari, rapportera till MSB, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen hur ersättningen från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvar har använts. Underlaget till denna rapport bygger på samtliga regioner som lämnat in rapportering.

6.1.1 Regionernas arbete med krisberedskap

Regionerna har med hjälp av den statliga ersättningen vidtagit åtgärder som stärkt arbetet med krisberedskap. Ersättningen har främst använts till lönekostnader för

att driva beredskapsarbetet framåt i den höga takt som krävs. Vidare har flertalet regioner arbetat med kontinuitetsplanering för regionens samhällsviktiga verksamheter och tagit fram riskanalyser.

Utbildningar och övningar har genomförts för krisledande funktioner inom regionerna, både på tjänstemannanivå i särskild sjukvårdsledning och på politisk nivå för krisledningsnämnd. Ledningarna har i flera fall deltagit på såväl regionala som nationella övningar. Därtill har lokala övningar genomförts på regionernas olika förvaltningar.

Flera regioner beskriver att framtagande av krisplaner kommit ett steg längre. Från att tidigare endast omfatta hälso-och sjukvårdens verksamhet till att nu omfatta flera andra verksamheter, vilket har stor betydelse för en utvecklad beredskap hos regionerna.

6.1.2 Regionernas arbete med civilt försvar

Flera regioner beskriver hur den bredare hotbilden medfört ett ökat fokus på åtgärder kopplat till civilt försvar. Ersättningen har bland annat bidragit till det fortsatta arbetet med krigsorganisation samt planering och åtgärder för stärkt säkerhetsskydd och signalskydd. Därtill nämner flera regioner att åtgärder genomförts för att stärka regionens egna larm- och ledningsorganisation och förmåga att kommunicera i kris och ytterst krig.

Arbete med att ta fram planer för höjd beredskap pågår hos flera regioner. Planeringen är många gånger verksamhetsöverskridande, och omfattar även viktiga stödfunktioner för sjukvårdens arbete med höjd beredskap. Ersättningen utgör en grundläggande förutsättning för att kunna samordna och driva regionens förmågeutveckling inom samtliga förvaltningar, så som kollektivtrafik, regional utveckling och stödfunktioner till hälso-och sjukvård.

7 Medel till ledningsplatser

MSB stödjer utveckling av ledningsplatser genom rådgivning och delfinansiering genom anslaget.

Bedömning

MSB bedömer att arbetet med att ge stöd till aktörers ledningsplatser genom teknisk rådgivning och finansiering utvecklas systematiskt.

Årets arbete har förbättrat förmågan att leda och samverka på central nivå vid tio centrala myndigheter. Därutöver har MSB under året stöttat två samverkanscentraler där olika aktörer samverkar.

MSB har gett stöd till utveckling av alternativa ledningsplatser. Konceptet för mobila ledningsplatser har fortsatt utvecklats och stöd har lämnats till att färdigställa skyddade ledningsplatser.

MSB ansvarar för drift och förvaltning av länsstyrelsernas ledningsplatser. Vid ledningsplatserna har ett antal utvecklingsprojekt genomförts, däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information. En länsstyrelses ledningsplats har genomgått en omfattande modernisering.

För civilområdena har arbete pågått med att inventera deras behov och föreslå tekniska åtgärder för att säkerställa förmågan till samverkan och ledning.

Kommuner har fått stöd till förbättrad förmåga att leda och samverka vid 56 kommunledningar och 31 kommunala räddningstjänster.

MSB har lämnat stöd till tre regioner för utveckling av deras ledningsplatser. Därutöver har utredningar, utvecklingsarbete och utbildningar genomförts.

Under år 2024 har totalt 182 438 tkr fördelats till ledningsplatser.

Aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet ska kunna leda den egna verksamheten och samverka med andra aktörer i vardagen, under samhällsstörningar och ytterst vid höjd beredskap och krig.

För att säkerställa kontinuerlig och uthållig förmåga att samverka och leda behövs ett antal resurser, personella och materiella samt metoder och rutiner. En delmängd i detta är ledningsplatsen, med fysiskt anpassade lokaler i lämplig skyddsnivå, uthålliga tekniska försörjningssystem med hög tillförlitlighet, robusta system för informationsdelning och en utbildad och övad organisation för drift och förvaltning.

Under 2024 har arbetet med att utveckla konceptet mobil ledningsplats fortsatt med hög prioritet. Konceptet omfattar en flyttbar tekniknod som tillsammans med arbetsplatser i tillfälliga ledningslokaler skapar förutsättningar för aktörer att leda verksamhet och samverka med andra aktörer över hela hotskalan. Det primära

syftet med konceptet är att på ett effektivt sätt och i ett högt tempo kunna stödja civila aktörers arbete med att skapa alternativa ledningsplatser.

Ett antal förstudier, utredningar och även inledande byggnation har utförts under året för att iordningsställa skyddade alternativa ledningsplatser.

7.1 Ledningsplatser för centrala myndigheter

Beredskapsmyndigheter kan ansöka om ekonomiskt stöd för vissa ledningsplatsåtgärder hos MSB. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden från anslaget och resterande kostnad står myndigheten själv för.

Under året har 86 169 tkr av anslaget gått till åtgärder för ledningsplatser och aktörsgemensam ledning, att jämföra med 36 725 tkr under 2023. De ökade kostnaderna 2024 beror framförallt på att åtgärder har genomförts vid några skyddade ledningsplatser och förberedelser för mobila ledningsplatser.

Stödet har förbättrat förmågan att leda och samverka på central nivå vid tio beredskapsmyndigheter. Dessutom har MSB stöttat två samverkanscentraler där olika aktörer samverkar.

7.2 Ledningsplatser för länsstyrelser

MSB ansvarar för drift och förvaltning av länsstyrelsernas ledningsplatser och arbetar för att säkerställa en hög och likartad ledningsförmåga genom utveckling av länsstyrelsernas ledningsplatser. År 2024 har 25 489 tkr gått till drift och förvaltning av länsstyrelsernas skyddade ledningsplatser att jämföra med 28 187 tkr 2023, vilket beror på ökade driftskostnader för bl.a. lokalhyror och elkostnader. Ett antal utbildningar har genomförts med länsstyrelsernas egen personal för drift och skötsel av ledningsplatserna.

Utöver det har ledningsplatserna utvecklats för 25 466 tkr jämfört med 18 543 tkr 2023. Under året har en ökad förmåga uppnåtts genom ett antal utvecklingsprojekt, däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information. Under 2024 har en ledningsplats genomgått en omfattande modernisering.

Gällande civilområdena har arbete pågått för att inventera deras behov och föreslå tekniska åtgärder för att säkerställa förmågan till samverkan och ledning där ledningsplatser utgör en viktig del.

7.3 Ledningsplatser för kommuner

För att ta del av statligt stöd ansöker kommunen om bidrag hos MSB via länsstyrelsen. Vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden från anslaget och resterande kostnad av kommunen själv. Under 2024 har 42 099 tkr, (49 276 tkr 2023) betalats ut i bidrag för kommunala ledningsplatser, vilket har lett till en förbättrad förmåga att leda och samverka på lokal nivå för 56 kommunledningar och 31 kommunala räddningstjänster.

Under 2023 driftsattes projektet Robusta samhällsviktiga nät (RSN) till kommunala ledningsplatser. Fortsatt utveckling har skett under 2024.

7.4 Ledningsplatser för regioner

Regionen kan få del av ersättningen för ledningsplatser genom att ansöka om stöd hos MSB, och vid beviljad ansökan finansieras halva kostnaden av anslaget och resterande kostnad av regionen själv. Regionen får utöver ekonomiskt bidrag även tekniskt stöd från MSB.

Under 2024 har 3 215 tkr (2 102 tkr 2023) betalats ut i bidrag för regioners ledningsplatser, vilket har bidragit till förbättrad förmåga att leda och samverka genom konkreta åtgärder vid en region. Därutöver har arbete gjorts med att ta fram åtgärdsförslag för två regioner.

8 Medel till Frivilliga försvarsorganisationer

Frivilliga försvarsorganisationer ansöker om medel från anslaget för uppdrag inom försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga som personalförstärkning utifrån de offentliga aktörernas behov. De får även organisationsstöd som bland annat ska gå till organisationernas arbete med att ta emot och genomföra uppdrag från offentliga aktörer samt leverera efterfrågade resurser.

Bedömning

MSB bedömer att de frivilliga försvarsorganisationerna har utvecklat sin kapacitet under 2024 genom rekrytering och utbildning av medlemmar. Under året har också medlemmar deltagit i både skarpa händelser och övningar. Organisationerna har erbjudit kvalitetssäkrade, utbildade och övade förstärkningsresurser till offentliga aktörer. Årets uppdrag har kunnat genomföras med samma måluppfyllelse som tidigare år. Organisationerna har även gjort viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret för att stärka försvarsviljan i landet.

Under 2024 har MSB betalat ut 91 056 tkr från anslaget till 16 Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) för uppdrag inom försvarsupplysning samt rekrytering och utbildning av frivilliga. Se fördelningen av medel i bilaga 1 tabell 7.

8.1 Uppdragsersättning

Detta avsnitt bygger på enkätsvar för 103 utbildningsuppdrag som 13 FFO har redovisat. Uppdragen ges av olika offentliga aktörer, som centrala myndigheter, länsstyrelser, kommuner och regioner som har behov av att förstärka sin beredskapsorganisation med särskilda förmågor och personal.

Utbildningarna kan vara såväl korta som långa. Vissa består av flera delar, där utbildningen tar över ett år att genomföra innan medlemmen är en färdig förstärkningsresurs. Det finns även instruktörsutbildningar och repetitionsutbildningar för medlemmarna. Uppdragsbeställningarna ger en grund för samarbete mellan FFO:erna och de offentliga aktörerna.

Utöver utbildningsuppdragen har FFO har också en uppgift att bidra med totalförvarsupplysning.

Genomförda uppdrag

Bland uppdragen finns åtgärder som är generella för många aktörers behov, såsom utbildning av kriskommunikatörer och stabspersonal. Det finns även specialinriktade utbildningsinsatser, exempelvis inom Vattenkatastrof (VAKA), storskalig utrymning och räddningshundekipage. FFO:erna har även gjort viktiga insatser för den folkliga förankringen av totalförsvaret och för att stärka försvarsviljan i landet genom till exempel beredskapsutställningen ”Rädd eller beredd” som anordnades av tre myndigheter¹¹ och riktade sig till ungdomar i gymnasieåldern. Andra exempel är deltagande i kommunernas beredskapsvecka samt stöd med informationsinsatser när MSB gav ut den uppdaterade versionen av broschyren ”Om krisen eller kriget kommer”.

I enkätsvaren om genomförd verksamhet anger organisationerna att drygt åtta av tio uppdrag nått uppsatta mål i hög eller mycket hög grad. Det är ungefär samma som år 2022 men något lägre än 2023.

Flera av de offentliga aktörerna har uttryckt behov av fler utbildade förstärkningsresurser än vad FFO har haft resurser att tillhandahålla. Medlemsantalet hos FFO har sjunkit något sedan förra året. Nya och förändrade behov har kunnat mötas till viss del. Nya verksamheter och samarbeten med nya aktörer fortsätter att växa fram som ett resultat av organisationernas utvecklingsarbete och den allmänna totalförvarsutvecklingen. Fler aktörer tar också hjälp av förstärkningsresurserna vid samhällsstörningar.

8.2 Insatser vid samhällsstörningar och övning

Majoriteten av uppdragen avser utbildningar som leder till ökad kompetens som kan användas vid övning eller insats. MSB ser att FFO får delta något mer i övningar hos de offentliga aktörerna jämfört med för några år sedan och används även i större utsträckning vid samhällsstörningar. Det har rapporterats att vid 36 av utbildningsuppdragen har förmågan som utvecklats medverkat vid en eller flera övningar under året och för 26 av utbildningsuppdragen vid en eller flera faktiska händelser vilket är något lägre än föregående år.

Under skarpa insatser har Trafikverket använt sina frivilliga bandvagnsförare från Frivilliga automobilkåren och Bilkåren vid flera tillfällen, till exempel vid snöovädrer på ostkusten norr om Stockholm och vid höga vattenflöden mellan Sundsvall och Örnsköldsvik. Dessutom stod förarna i beredskap med bandvagnar i Skåne och Gräna samt i Gävleborgs och Västerbottens län inför snöoväder. De gjorde även en insats med bandvagnar vid snökaoset på E22 i Skåne. Frivilliga flygkåren har övervakat trafikflöden och rapporterat om stillastående fordon vid översvämningen som orsakades av kraftig nederbörd i Lilla Edet. Skyddsvakter från Försvarsutbildarna var engagerade vid EU-valet. De nationella

¹¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Statens försvarshistoriska museer (SFHM) samt Riksantikvarieämbetet

räddningshundekipagen, utbildade hos Brukshundklubben, sökte av området i Östersunds köpcentrum när taket hade rasat in. Frivilliga resursgruppen (FRG), som är en sammansättning av flera FFO på kommunal nivå, i Stenungsunds kommun bevakade vattentankar när kommunen hade problem med dricksvattnet.

FFO har även medverkat i flera övningar tillsammans med offentliga aktörer under året. I Västmanlands län anordnades en övning med scenariot stora snömängder, trafikkaos och tusentals hushåll utan ström. Frivilliga flygkåren spanade och rapporterade från luften om aktuellt trafik- och snöläge samt verifierade alternativa bilvägar under övningen. Västmanlands län har även genomfört övningen Blodsten med höjd beredskap där flera offentliga aktörer deltog tillsammans med FFO. Bland annat deltog FRG, och byggde upp en särskild samlingsplats/mobil trygghetspunkt för att visa hur en sådan kan se ut och fungera i praktiken. Även Frivilliga motorcykelkåren och Frivilliga radioorganisationen deltog i samma övning. Kristianstad och Osby kommun har samövat tillsammans med FRG om bland annat nödvattenhantering.

Kalmar län har anordnat kärnkraftsövningen Fenix KKÖ24 där Frivilliga flygkåren fick i uppdrag att mäta strålning, öva ledningsplats och fältplats. Övningen genomfördes tillsammans med fem länsstyrelser, tre centrala myndigheter och sex kommuner.

Katrineholms kommun har övat tillsammans med bland annat Svenska blå stjärnan där de byggde ett mottagningsstall för sällskapsdjur vid kommunens trygghetspunkt.

Svenska lottakårens stabsassistenter har övat med länsstyrelserna Skåne och Västra Götaland samt med Post- och telestyrelsen. Svenska kyrkan, Frivilliga radioorganisationen och Svenska röda korset har även deltagit i övningen ”Naima” på Gotland som hade scenariot snöstorm och en bussolycka med stort skadeutfall. En regional samverkansövning har skett tillsammans med Trafikverket, Frivilliga flygkåren, Bilkåren och Frivilliga automobilkåren.

9 Medel till forskning

Samhällsutvecklingen skapar hela tiden nya utmaningar som kräver en fortlöpande kunskapsutveckling. MSB finansierar forskning inom skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Ambitionen är att stödja behovsinriktad forskning som ska vara möjlig att tillämpa i samhället.

Bedömning

MSB bedömer att de finansierade forskningssatsningarna bidrar med värdefull kunskap och underlag för den fortsatta utvecklingen inom skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. För 2024 vill MSB särskilt lyfta värdet av de forskningssatsningar som genomförts med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget och frågor som har uppkommit i samband med ökat fokus på civilt försvar, försörjningssystem och skydd av infrastruktur.

MSB har under 2024 fördelat 80 624 tkr till 24 olika forskningsutförare. Se tabell 8 i bilaga 1.

Under 2024 har flera forskningssatsningar utmynnat i användbara resultat inom en bredd av områden. I detta sammanhang vill MSB lyfta fram resultat från tre områden med relevans för hela samhället.

Det internationella säkerhetsläget

Ett flertal satsningar har genomförts med anledning av det försämrade internationella säkerhetsläget. Det är både forskningsprojekt och kunskapsöversikter. Dessa satsningar har till exempel studerat frågor som NATO-medlemskapets betydelse för uppbyggnad av ett civilt försvar, hur utvecklingen av det civila försvaret påverkas av omvärldsförändringar samt givetvis flera studier kring vad Sverige kan lära av Ukrainas förmåga att upprätthålla samhällets funktion och därmed kunna stå emot en invasion.

Försörjningssystem

Ett längre forskningsprojekt vid Umeå universitet studerade svenska försörjningssystem under en förändrad hotbild. En viktig slutsats var att snabba omvärldsförändringar skapar osäkerhet om ansvars- och beroendeförhållanden i det svenska samhället, särskilt på lokal nivå. En annan slutsats gällde krissamverkan mellan privata och offentliga aktörer och särskilt skillnader i strukturer för incitament: de förra jagar kostnader medan de senare jagar stabilitet.

Infrastruktur/Industriella styrsystem

De industriella informations- och styrsystemen, som elnät och andra distributionsnät, har stor betydelse för samhället. Därför har MSB satsat på

utveckling av kunskap om systemens sårbarheter och hur dessa kan minskas. Ett av forskningsprojekten vid KTH har arbetat inom fyra områden och har gjort stora framsteg i vilka säkerhetsåtgärder som måste stärkas för att skydda våra viktiga system. Projektet har utvecklat resultat om attackstrategier mot trådlösa autentiseringsmetoder, kommunikations- och beräkningsinfrastrukturer, rörliga försvar och spelteori, samt säkerhet i inbyggda system.

9.1 Genomförd verksamhet

9.1.1 Utlysningar, nya och avslutade forskningssatsningar

Fyra utlysningar av forskningsmedel har slutförts: Säkerhet och trygghet i offentlig miljö – skydd mot antagonistiska hot och terrorattentat, Postdoktoralt stöd, Kunskapsöversikter samt Planeringsmedel Horisont Europa.

Ett antal nya forskningssatsningar har startat under 2024 som bland annat handlar om framtida hot och risker, cybersäkerhetens ekonomi mm. Även projektsamarbeten mellan MSB-finansierade forskare och forskare finansierade av Department of Homeland Security the Science and Technology Directorate har startat, exempelvis inom skydd av kritisk infrastruktur.

Under året har även nio kunskapsöversikter beställts, samtidigt som leveranser i form av tio kunskapsöversikter inkommit. Kunskapsöversikterna sammanställer kunskapsläget och forskningsfronten inom aktuella ämnesområden som kan användas av aktörer inom beredskapssystemet, samt identifierar viktiga kunskapsluckor där mer forskning behövs.

9.1.2 Genomförda kommunikationssatsningar¹²

För att kartlägga nyttiggörandet av MSB:s forskning slutfördes under året en undersökning av MSB:s forskningssatsningar. De viktigaste slutsatserna var att kompetens och resurser för kommunikation måste säkerställas, att slutanvändare inom krisberedskap och civilt försvar involveras i forskningen i ännu högre grad och att planer för implementering av forskningsresultat tas fram.

Förutom själva finansieringen lägger MSB stor vikt vid nyttiggörande, det vill säga skapa förutsättningar för att kunskaperna ska komma till användning även utanför den akademiska världen. En central del i detta arbete handlar om att kommunicera resultat till relevanta målgrupper. Nedan ges några exempel på aktiviteter:

- För att samla och synliggöra all MSB-finansierad forskning har myndigheten tagit fram en ”forskningsbank” på myndighetens hemsida, där syftet är att tillhandahålla en bild av forskningsresultat inom olika ämnesområden.

¹² Genomförda kommunikationssatsningar som beskrivs är finansierade av anslag 2:6 MSB men nämns ändå för att synliggöra MSB:s arbete för att forskningen ska ge faktisk nytta och stärkt effekt hos förmågan att hantera större olyckor, kriser och ytterst krig.

- Ett tiotal seminarier inom det nya konceptet ”Forskning före lunch” har genomförts. Det är korta online-seminarier där forskare på ett populärvetenskapligt sätt presenterar sina resultat.
- För att belysa riskerna med nya energialternativ i den gröna omställningen arrangerade MSB ett seminarium som tog upp hur nya energibärare bör hanteras, till exempel för brandsäkerhet. Huvudfokus låg på vätgas.
- Kunskapsdagen ”Forskning för lärande” med rubriken ”Gråzon eller krigszon – hur kan vi förbereda oss själva och samhället?” hade fokus på svenskt civilt försvar historiskt, i nutiden och i framtiden.

9.1.3 Plan för forskningsinsatser 2025

Under året har MSB fastställt en plan för forskningsinsatser inför 2025, där myndigheten prioriterar forskningsinsatser som bidrar till uppbyggnaden av det civila försvaret.

Bilaga 1 Tabeller

Tabellerna utgår från motsvarande tabeller i MSB:s årsredovisning 2024 bilaga 1, med vissa anpassningar.

Tabell 1 Fördelning av medel från anslag 2:4 Krisberedskap, belopp i tkr.

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Centrala myndigheter exkl. MSB	298 711	234 324	244 455
Länsstyrelser	146 722	138 477	136 041
MSB	370 933	195 360	248 914
Kommuner	691 141	567 974	570 123
Regioner	107 615	87 051	83 096
Frivilliga försvarsorganisationer	123 263	77 458	69 939
Forskning	80 624	83 428	87 172
Summa	1 819 009	1 384 072	1 439 740

Tabell 2a. Fördelning av medel till myndigheter exklusive MSB, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Bolagsverket	1 090		
Energimyndigheten	1 000		
Finansinspektionen	3 524	8 294	7 641
Folkhälsomyndigheten	17 862	11 265	6 975
Fortifikationsverket	20 843	21 910	11 381
Kustbevakningen	1 516	3 036	3 735
Lantmäteriet	4 544	963	
Luftfartsverket	3 117	2 700	1 400
Läkemedelsverket	2 828	2 011	2 325
Myndigheten för digital förvaltning	720		
Myndigheten för psykologiskt försvar	795		
Naturvårdsverket	1 365		
Pensionsmyndigheten		116	216
Polismyndigheten	14 525	16 501	21 581
Post- och Telestyrelsen	58 904	11 338	38 289
Riksgäldskontoret	5 500		
Sjöfartsverket	5 959	7 352	10 016
Skatteverket		300	6 387
Socialstyrelsen	1 601	13 246	1 910
Statens Jordbruksverk	104	1 301	858
Statens Livsmedelsverk	15 577	25 854	19 690
Statens servicecenter	1 264		
Statens Veterinärmedicinska Anstalt	7 131	14 851	13 458

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	6 290	4 065	676
Säkerhetspolisen		5 627	4 446
Tillväxtverket	3 000		
Totalförsvarets forskningsinstitut	14 552	14 226	13 370
Trafikverket	8 533	12 202	20 343
Transportstyrelsen	4 900	3 400	
Tullverket	785	1 500	
Åklagarmyndigheten	1 250	1 200	
Summa årets bidrag*	209 079	183 259	184 695
Slutreglering föregående års bidrag	-10 410	-5 688	1 883
SOS Alarm AB	25 000	25 000	25 000
Aktörsgemensam ledning och alternativa ledningsplatser	75 042	31 753	32 877
Summa	298 711	234 324	244 455

Tabell 2b. MSB:s andel av anslaget, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Beredskapsmateriel	59 991		
Civilpliktsutbildning	8 762		
Förstärkningsmateriel	54 548	45 713	44 395
Regeringsuppdrag Broschyr 2024	34 356		
Signalskydd*	49 957	30 000	34 000
Skyddsrum	75 212	14 669	10 372
Särskild satsning utomhusvarning			44 714
Övning	868	9 023	11 716
Utvecklingsprojekt inom krisberedskap och civilt försvar	87 239	95 954	103 717
Summa	370 933	195 360	248 914

*Tidigare år har Försvarets Radioanstalt redovisats i tabell 2 Bidrag till centrala myndigheter, posten avser signalskydd och har flyttats till tabell 2b MSB:s andel av anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och totalförsvaret

Utvecklingsprojekt består till största del av att utveckla stöd till aktörer för att stärka förmågan för civil beredskap och informations- och cybersäkerhet, stöd till allmänheten, metod- och systemstöd samt större samverkansövningar.

Tabell 3. Lista över myndigheters projekt som avslutades 2024

Projekt	Myndighet
Aktörsgemensamt arbete för stärkt civil beredskap inom sektor finansiella tjänster	Finansinspektionen
Vidareutveckling av nationell beredskap för vård och transport av högsnittssamma patienter	Folkhälsomyndigheten

Medfinansiering för EU Joint Action avseende förmåga för hantering av antagonistisk användning av B och C	Folkhälsomyndigheten
Kurs om sektorsövergripande hantering av biorisker vid B-händelser	Folkhälsomyndigheten
Myndighetsgemensamma beredskapsövningar för hantering av allvarliga mikrobiologiska kriser i foder- och livsmedelskedjan	Folkhälsomyndigheten
Myndighetsgemensamt bibliotek med godkända skyddsprodukter	Fortifikationsverket
Försörjningsberedskap och resilient produktion av kritiska komponenter	Fortifikationsverket
Fortifikatoriskt skydd och uthålliga tekniska system för upprätthållande av samhällsviktig funktion	Fortifikationsverket
Tillhandahållande av kartunderlag för civilförsvaret	Lantmäteriet
Pilot för additiv tillverkning av reservdelar (3D-printing)	Livsmedelsverket
Resursförstärkning av kommunal dricksvattenförsörjning under höjd beredskap genom frivilliga försvarsorganisationer	Livsmedelsverket
Stärka kommunernas förmåga att upprätthålla den offentliga måltidsverksamheten vid kris och höjd beredskap	Livsmedelsverket
Expanderad nationell laboratorieförmåga för analys av dricksvattenprov med okänt innehåll vid kris och höjd beredskap	Livsmedelsverket
Förstärkt förmåga till livsmedelsförsörjning vid radioaktivt nedfall i Sverige- utökad nationell mätförmåga av Sr-90	Livsmedelsverket
Copia 23-24	Luftfartsverket
Stärkt krisberedskapsförmåga i aktörssamverkan för läkemedel, förgiftningar och medicintekniska produkter	Läkemedelsverket
Utveckling av näringslivets medverkan i totalförsvaret - Läkemedelsverket	Läkemedelsverket
BrandGIS - Ledningsstöd och geografisk lägesbild vid brand i skog och mark	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Barents Rescue 2024 och planering inför Barents Rescue 2025 Länsstyrelsen Norrbotten	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Övning PILEN 2023-2024	Länsstyrelsen i Skåne län

Barents Rescue 2024 och planering inför Barents Rescue 2025 Länsstyrelsen Västerbotten	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Brand GIS	MSB
WIS utveckling 2022-2024	MSB
Vidareutveckling av Gemensamma grunder	MSB
NOD	MSB
Ökad säkerhet i offentlig miljö	MSB
Utbildning av ungdomar i krisberedskap och civilt försvar	MSB
MSB som övad aktör i samverkansövningar 2023-2024	MSB
Ökat tjänsteutbud avseende operativ cybersäkerhet till stöd för samhällets ökade motståndskraft	MSB
Försörjningsberedskap inkl flexibel beredskap samt Nordisk samverkan	MSB
Säkra kommunikationer SGSI	MSB
Broschyren	MSB
Utvecklad samverkan med bevakningsbranschen inom totalförsvarsverksamheten	Polismyndigheten
Kriskommunikation – snabb respons vid allvarliga samhällsstörningar	Polismyndigheten
Kommunikationsvagnar kommunala trygghetspunkter	Post- och telestyrelsen
Ökad förmåga till transporter av förstärkningsmateriel samt försörjning av drivmedel till reservkraftsanläggningar	Post- och telestyrelsen
Barents Rescue 2024 och planering inför Barents Rescue 2025 Sjöfartsverket	Sjöfartsverket
Förstudie SAR Availability 2.0 (SARA 2.0)	Sjöfartsverket
Samverkan för utveckling av förbättrad förmåga att detektera och källspåra modifierade virus	Statens veterinärmedicinska anstalt
Nationell laboratorieförmåga för totalförsvaret vid kris och höjd beredskap (FBD)	Totalförsvarets forskningsinstitut

Förstärkt förmåga till livsmedelsförsörjning vid radioaktivt nedfall i Sverige - utökad nationell mätförmåga, del 2	Totalförsvarets forskningsinstitut
Stråldoser i svenska tätorter vid storskaliga nukleära händelser	Totalförsvarets forskningsinstitut
Barents Rescue 2024 och planering inför Barents Rescue 2025 Trafikverket	Trafikverket
Ökad säkerhet i kollektivtrafiken	Trafikverket
Risk och sårbarhetsanalys och kontinuitetsarbete för transportsektorn	Trafikverket
Samverkan för rättskedjan	Åklagarmyndigheten

Tabell 4. Fördelning av medel till länsstyrelser, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Länsstyrelsen i Blekinge län	3 999	3 750	
Länsstyrelsen i Dalarnas län	3 718	3 944	4 141
Länsstyrelsen i Gotlands län	4 500	5 023	1 900
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	4 000	3 750	5 610
Länsstyrelsen i Hallands län	4 000	3 749	3 975
Länsstyrelsen i Jämtlands län	3 400	3 750	5 200
Länsstyrelsen i Jönköpings län	4 167	4 760	4 538
Länsstyrelsen i Kalmar län	4 000	4 212	5 176
Länsstyrelsen i Kronobergs län	4 000	3 749	5 473
Länsstyrelsen i Norrbottens län	4 946	4 586	10 575
Länsstyrelsen i Skåne län	6 682	11 745	7 542
Länsstyrelsen i Stockholms Län	8 854	7 602	5 585
Länsstyrelsen i Södermanlands län	3 800	3 800	4 871
Länsstyrelsen i Uppsala län	4 000	4 547	3 920
Länsstyrelsen i Värmlands län	3 749	3 314	2 035
Länsstyrelsen i Västerbottens län	5 427	6 343	6 328
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	4 787	3 758	2 900
Länsstyrelsen i Västmanlands län	3 998	3 750	3 375
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	7 291	9 117	12 997
Länsstyrelsen i Örebro län	4 000	4 170	3 765
Länsstyrelsen i Östergötlands län	4 258	4 451	2 813
Summa årets bidrag	97 576	103 869	102 718
Slutreglering föregående års bidrag	-1 707	-12 121	-19 893

Länsstyrelsernas ledningsplatser			
Drift	25 489	28 187	23 305
Utveckling	25 364	18 543	29 911
Summa ledningsplatser	50 853	46 729	53 216
Totalt bidrag till länsstyrelserna	146 722	138 477	136 041

Tabell 5 Fördelning av medel till kommuner, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Ersättning till kommuner enligt LEH	361 998	331 626	332 000
Ersättning till kommuner för civilt försvar	260 000	160 000	160 000
Bidrag abonnemangspris Rakel	27 000	27 000	27 000
Bidrag för kommunal ledning och räddningscentraler	41 917	49 032	50 840
Övriga utbetalningar avseende kommunal ledning och räddningscentraler	227	316	283
Summa bidrag till kommuner	691 141	567 974	570 123

Tabell 6. Fördelning av medel till regioner, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2021
Ersättning till regioner enligt LEH	50 000	44 949	43 087
Ersättning till regioner för civilt försvar	54 400	40 000	40 000
Bidrag för ledningsplatser	3 210	2 082	
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	5	20	9
Summa bidrag till regioner	107 615	87 051	83 096

Tabell 7. Fördelning av medel till frivilliga försvarsorganisationer (FFO), belopp tkr

Belopp i tkr	Utbetalt Organisationsstöd*			Utbetald uppdragsersättning		
Organisation	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Flygvapenfrivilligas Riksförbund (FVRF)	405	325	351	112	4	
Frivilliga Automobilkårens Riksförbund (FAK)	4 350	4 074	3 729	10 737	10 549	11 111
Frivilliga Flygkåren (FFK)	2 705	2 784	3 053	8 100	6 100	7 931
Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund (FMCK)	1 324	839	502	2 660	2 480	3 300
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	2 356	1 698	1 200	7 535	6 328	5 391
Försvarets Personaltjänsteförbund (FPF)	200	183	194	189	160	170
Insatsingenjörernas riksförbund (IIR)	262	183	312	652	320	180
Riksförbundet Sveriges Lottakårer (SLK)	2 518	2 096	2 259	7 033	5 917	6 177

Sjövärnsskårens Riksförbund (SVK)	1 353	1 217	1 114	2 803	2 247	3 173
Sveriges Bilkårens Riksförbund (Bilkåren)	3 520	2 899	2 800	9 968	9 577	9 689
Svenska Blå Stjärnan (SBS)	2 400	2 188	2 780	6 958	6 697	6 597
Svenska Brukshundklubben (SBK)	1 977	1 821	1 675	4 535	3 634	3 925
Svenska Civilförsvarsförbundet (SCF)	4 151	3 247	3 218	14 081	13 708	10 000
Svenska Fallskärmsförbundet (SFF)	300	274	290		30	50
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)	3 987	3 091	2 532	11 305	10 488	9 716
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)	533	488	516			
Svenska Röda Korset (SRK)	2 069	2 105	2 958	4 308	4 319	3 796
Svenska Skyttesportförbundet (SvSF)	590	488	516	80	128	303
Summa	35 000	30 000	30 000	91 056	82 686	81 509
Slutreglering av föregående års bidrag				-2 793	-5 228	-11 570
Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer	35 000	30 000	30 000	88 263	77 458	69 939

*Organisationsstöd har tidigare år betalats ut från anslag 2:6 MSB

Tabell 8. Fördelning av medel till forskningsutförare, belopp i tkr

Belopp i tkr	2024	2023	2022
Chalmers tekniska högskola AB	4 480	5 117	4 853
Eric K. Stern			132
Försvarshögskolan	8 226	8 879	7 360
Göteborgs universitet	3 352	1 982	4 181
Högskolan i Skövde	2 221	1 245	1 026
Insamlingsstiftelsen Brandforsk	3 805	3 885	3 950
Institutet för framtidsstudier		5 281	4 549
Karlstads universitet	200	354	1 221
Kungliga Tekniska Högskolan	7 169	5 739	4 401
Linköpings universitet	6 386	6 658	9 889
Luleå tekniska universitet	300		
Lunds universitet	10 763	8 619	11 585
Marie Cederschiöld Högskola AB	2 376	2 381	1 873
Mittuniversitetet	4 947	5 507	4 693
Mälardalens universitet	1 694	1 314	1 030
NILU Klimat- och Miljöinstitutet AB	50		
NordForsk	3 000	4 000	2 000
Research Institutes of Sweden (RISE)	5 224	4 183	2 618
Statens geotekniska institut	910	2 150	1 190
Stiftelsen Stockholm School of Economics Institute for Research (SIR)	2 167	2 847	2 787
Stockholm Environment Institute	1 078	1 428	1 859
Stockholms universitet	149		
Tekniska Högskolan i Jönköping AB	1 335	939	966

Totalförsvarets forskningsinstitut	9 260	8 528	10 399
Umeå universitet	2 232	2 082	4 198
Uppsala universitet			223
Utrikespolitiska institutet			130
Örebro universitet	979	2 538	3 511
Återbetalning av forskningsbidrag	-67	-562	
Erhållna bidrag för finansiering av forskning	-1 611	-1 666	-3 453
Summa forskning	80 624	83 428	87 172

Tabell 9. Lista över forskningsprojekt som avslutats under 2024

Utförare	Projekt
Chalmers tekniska högskola	Civil beredskap och resursfördelning: en kunskapsöversikt med inkludering och mångfald i fokus
Chalmers tekniska högskola	RIOT: Resilient Internet of Things
Försvvarshögskolan	Kunskapsöversikt - Lärdomar från Ukraina med relevans för svensk infrastruktur
Försvvarshögskolan	Miljöstöd för forskning om terrorism, underrättelser, cybersäkerhet och hybridhot
Försvvarshögskolan	Understanding the Creeping Crisis: Towards Transboundary Detection, Intervention and Management
Göteborgs universitet	Metoder för att bedöma exponering för sot
Göteborgs universitet	Sociala medier, desinformation och missinformation - en samlad bild av forskning från olika fält
Jönköping University	Verktögsstöd för anpassningsbar InformationSKIAssning (VISKA)
Linköpings universitet	CARER - Centrum för forskning inom respons- och räddningssystem (2020–2024)
Linköpings universitet	Effektiva räddningsinsatser på framtidens skadeplats
Linköpings universitet	Hållbara försörjningskedjor inom kris och räddning - en kunskapsöversikt

Linköpings universitet	Ny, tänkbar teknik inom räddning (NYTTIG)
Luleå tekniska universitet	Digital resiliens: AI-teknologiers utmaningar och möjligheter för civil beredskap
Lunds universitet	Centre for Critical Infrastructure Protection (CenCIP)
Lunds universitet	EXTREME-INDEX: A new multihazard vulnerability index
Lunds universitet	Nytt vin i nya läglar: Om förutsättningarna för ett modernt civilt försvar
Mälardalens universitet	Digitala tvillingar för samhällsviktiga verksamheter
Marie Cederschiöld högskola	Civilsamhällets roll i krigets Ukraina
Mittuniversitetet	Risk- och kriskommunikation före och under krig
Mittuniversitetet	Samhällsresiliens i Sverige: styrning, sociala nätverk och lärande (RISE)
Nordforsk	Nordforsk 2019-2024
RISE	Brandbeteende i svensk naturmiljö
Totalförsvarets forskningsinstitut	Det civila försvarets tröskeleffekt: Säkerhetspolitiska dimensioner av befolkningsskyddet
Totalförsvarets forskningsinstitut	Informationssäkerhetskultur i praktiken
Totalförsvarets forskningsinstitut	Stärkta operativa förmågor med sensorförsedda drönare vid CBRNE händelser
Umeå universitet	Kritiska flöden och försörjningskedjor under hot i förändring